

Zwiedź wystawę z krabem Kłębkiem

**Przed-przewodnik i przewodnik
w tekście łatwym do czytania i rozumienia**

Cześć, mam na imię Kłębek!

Jestem krabem.

Moi bracia i siostry żyją w morzu.

Ja zamieszkałem na wystawie w Muzeum Emigracji.

Spis treści

Cześć, mam na imię Kłębek!	2
Część I. Przed-przewodnik	4
Jak wyglądam?	5
O czym Ci opowiem?	7
Zanim wyruszymy w podróż	8
Część II. Przewodnik	10
Wspólna podróż	11
Autorzy i Autorki	46

Część I. Przed-przewodnik

Jak wyglądam?

Jestem okrągły i pomarańczowy.

Mam osiem nóg i dwa **szczypce**.

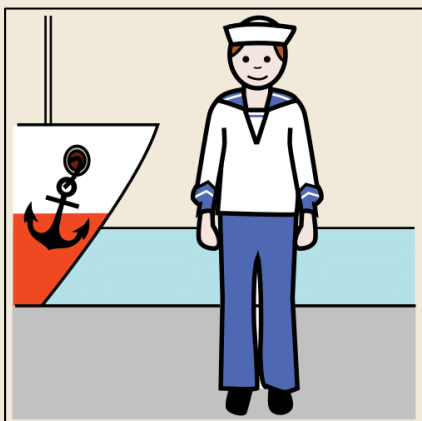
Szczypce to moje ręce.

Na **szczypcach** mam brązowe rękawiczki z futerkiem.

Lubię się przebierać,
więc mój wygląd na wystawie się zmienia.

Zobaczysz mnie w przebraniu **marynarza**.

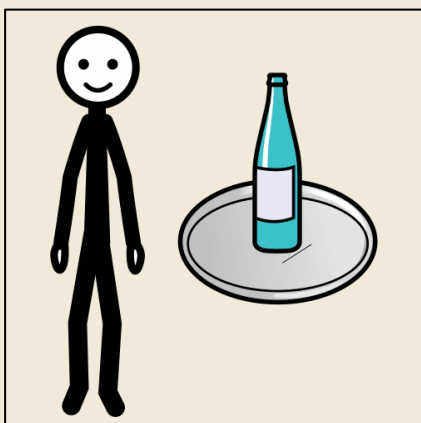

Marynarz to osoba, która pracuje na statku.

Marynarze często mają ubrania w kolorach niebieskim i białym.

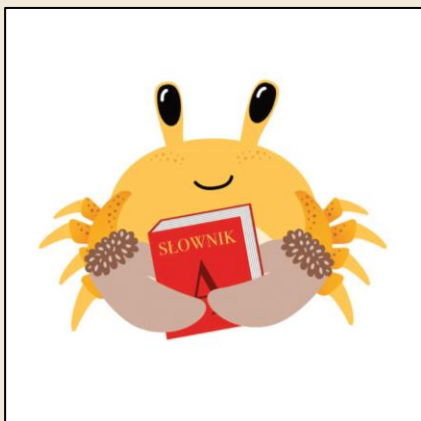

W innym miejscu jestem **kelnerem**.

Kelner to osoba, która przynosi jedzenie w restauracji.

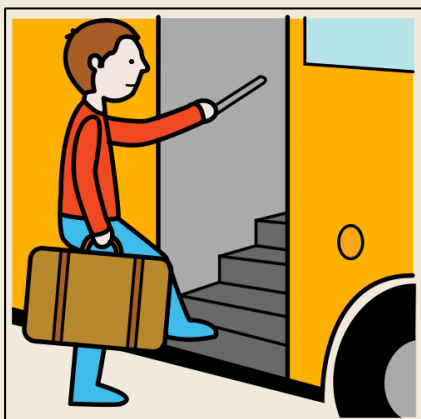
Kelnera poznasz po tacy w ręce.

Czasem mam ze sobą różne przedmioty, na przykład:

- książkę,
- walizkę,
- gazetę,
- linijkę.

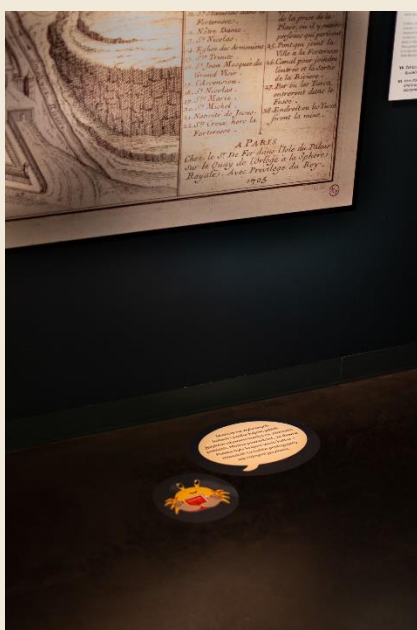
O czym Ci opowiem?

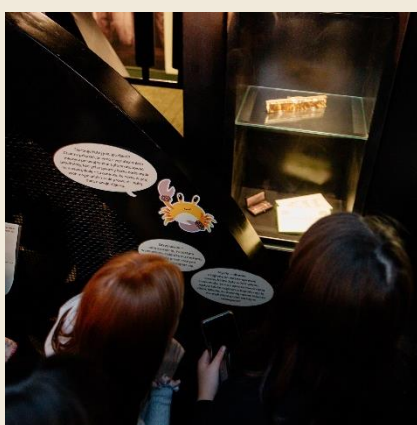
Na wystawie poznasz historię **emigrantów**.

Emigranci to osoby, które wyjechały ze swojego kraju i zamieszkały w innym kraju.

Opowiem Ci różne historie o **emigrantach**.

Zobaczysz mnie na podłodze, ścianach i meblach.

Przy naklejce ze mną znajdziesz ciekawe zadania lub historie.

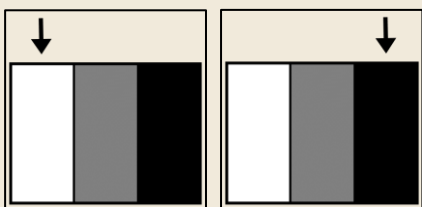
Zadania wykonaj samodzielnie lub z pomocą dorosłego.

Zanim wyruszymy w podróż

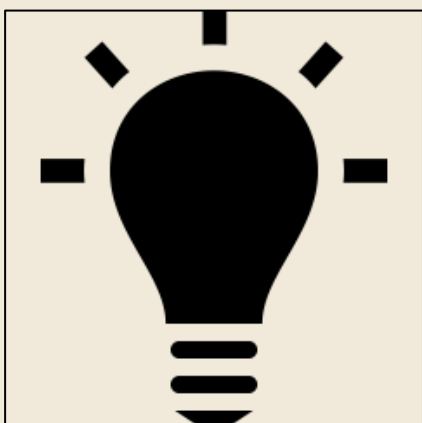
Na wystawie są sale, w których jest głośno.

W niektórych salach usłyszysz różne dźwięki.

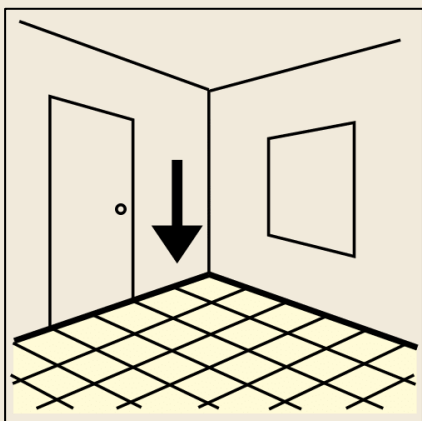

Niektóre sale są bardzo jasne,

inne sale są ciemne.

W niektórych salach są dodatkowe światła.

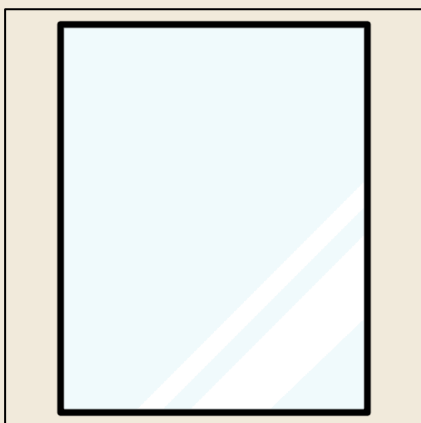

Podłoga na wystawie może się zmieniać.

Podłoga jest zrobiona z różnych materiałów.

Są na wystawie miejsca,

w których podłoga ma różną wysokość.

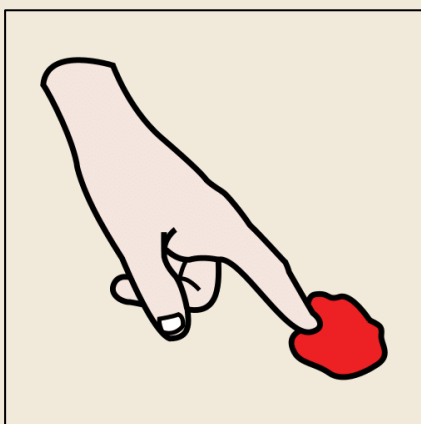
Niektóre sale są od siebie oddzielone szybą.

Na takich szybach są pomarańczowe naklejki.

W kilku salach są miejsca do siedzenia.

Możesz tam odpocząć.

Prawie wszystkie rzeczy na wystawie
możesz dotknąć.

Rzeczy, których nie możesz dotykać,
są zamknięte w szklanych gablotach.

Część II. Przewodnik

Wspólna podróż

Pierwszy raz zobaczysz mnie przy wejściu na wystawę.

Przyszedłem się przywitać 😊

Wspólnie ruszymy w ciekawą podróż!

W tym miejscu spotkasz też pracownika ochrony.

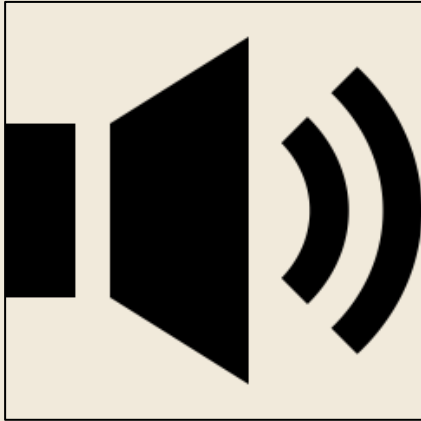
Pracownicy ochrony dbają, aby w muzeum było bezpiecznie.

Jeśli w trakcie zwiedzania będziesz potrzebować pomocy albo wskazówek – możesz poprosić o nie pracowników ochrony.

Pierwsza sala jest dość ciemna.

Na ścianie są kolorowe ekrany.

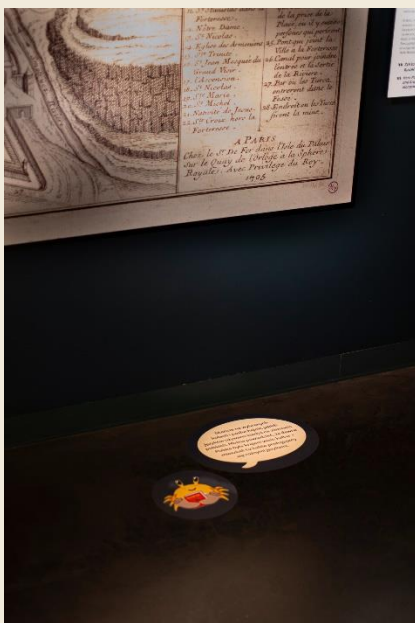

W tej sali jest dużo dźwięków.

Te dźwięki to nagrania,
w których różne osoby
mówią w różnych językach.

Te nagrania będziesz słyszeć najlepiej,
gdy staniesz na naklejkach na podłodze.

W tej sali szukaj mnie na podłodze.

Sprawdź, jakie mam dla Ciebie zadanie!

W kolejnej sali znajdź ciemny regał z książkami.

Ukryłem się na jednej z półek.

Znajdź mnie.

Zadania ukryłem w książkach.

Mała podpowiedź!

Zagadki nakleiłem na przezroczyste folie.

Znajdź je!

W tej sali podejź też do białych mebli.

W tych meblach są ekrany i szuflady.

Na meblach ukryłem się w kilku miejscach.

Szukaj uważnie!

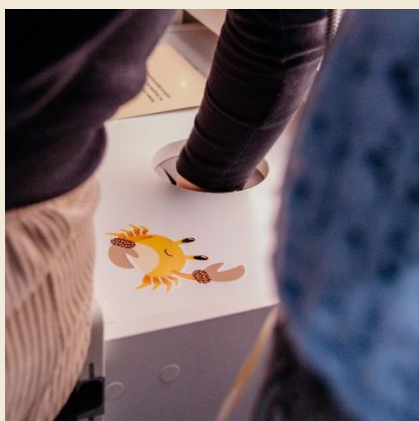
Na dole mebli są trzy szuflady.

Znajdziesz mnie na tych szufladach.

Otwórz te szuflady i znajdź zagadkę.

Rozwiązaniem zagadek są przedmioty i opis.

Ukryłem te przedmioty w środku szuflad.

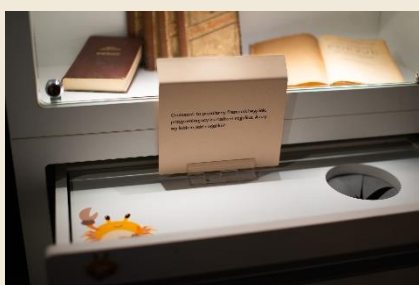

Możesz włożyć rękę do środka

i dotknąć przedmiotów w szufladzie.

Jeśli nie chcesz, nie musisz wkładać ręki

do szuflad.

Z tyłu tabliczki jest opis przedmiotu z szuflady.

Przeczytaj opis sam lub poproś o pomoc

dorosłego.

Poszukaj mnie też na białych półkach.

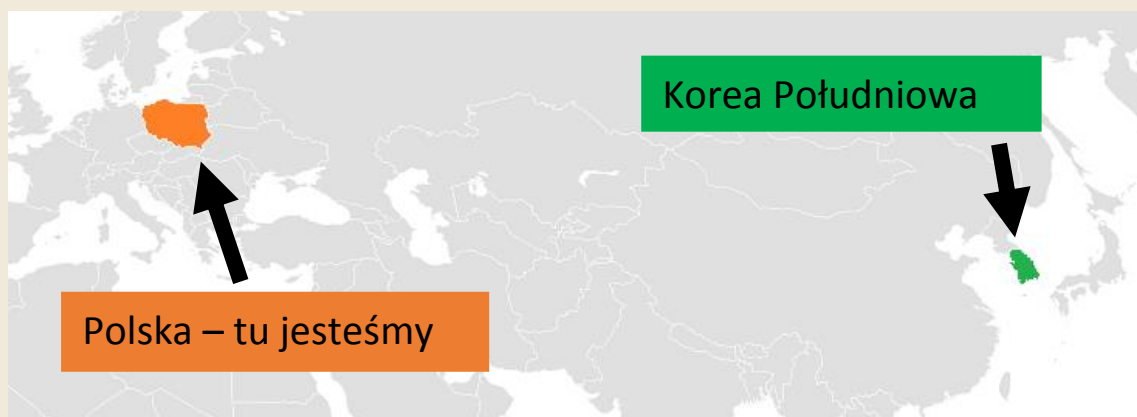
Tym razem trzymam flagę.

To flaga **Korei Południowej**.

Korea Południowa to państwo w **Azji**.

Korea Południowa jest bardzo daleko od Polski!

Zobacz na mapę:

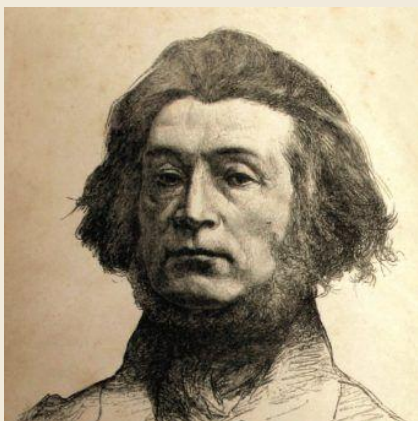

W **Korei** mówi się po koreańsku.

Na regale jest książka przetłumaczona z języka polskiego na koreański.

Ta książka to „**Pan Tadeusz**”.

„**Pan Tadeusz**” to książka, którą napisał **Adam Mickiewicz**.

Adam Mickiewicz to znany polski pisarz.

Znajdziesz go na naszej wystawie?

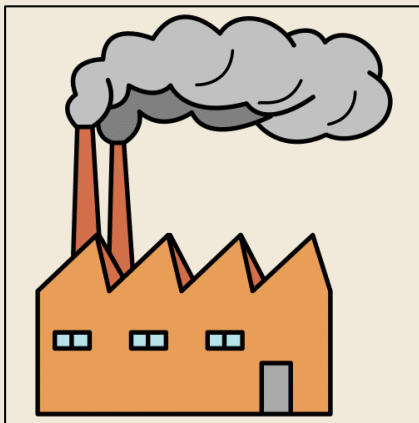

W kolejnej sali jest duża **maszyna parowa**.

Kiedyś **maszyny parowe** były bardzo ważne.

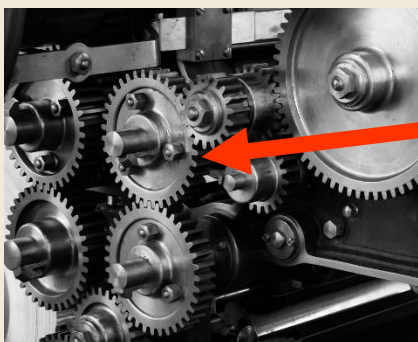
Dzięki takim **maszynom parowym**
kiedyś jeździły pociągi!

Maszyny parowe
wykorzystywano też w **fabrykach**.

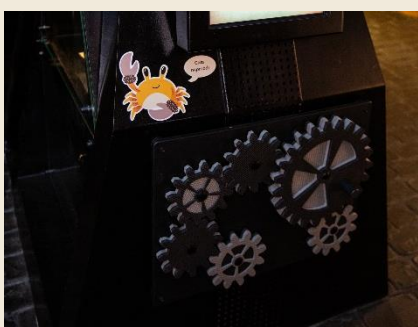
Fabryki to miejsca,
w których ludzie pracowali.

Ludzie tworzyli w **fabrykach**
różne przedmioty.

Maszyny w fabrykach
miały takie **koła zębate**.

Prawdziwe **koła zębate** są z metalu.

Na końcu **maszyny parowej**
znajdziesz model **kół zębatach**.

Koła zębate w modelu są z miękkiej pianki.

Chcesz poczuć się jak osoba,
która pracowała w **fabryce**?

Spróbuj!

Pokręć rączką przy **kole zębatym**.

Wszystkie koła będą się ruszać.

Przejdź do sali z ziemniakami na ścianie.

Znajdziesz mnie na ławce przy ścianie.

Jem moje ulubione frytki!

Przy okazji powiem Ci ciekawostkę.

Ziemniaki nie zawsze rosły w Polsce!

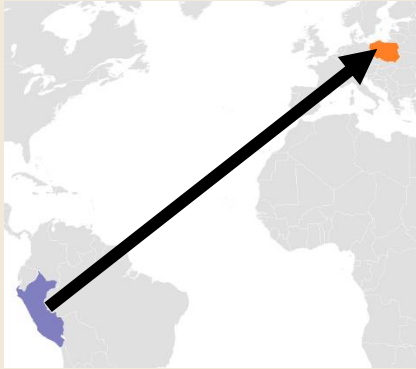
Ziemniaki przyjechały do nas z **Peru**.

Peru jest bardzo daleko od Polski!

Peru to kraj w **Ameryce Południowej**.

Zaznaczyłem **Peru** na mapie:

Ziemniak przebył długą drogę do Polski.

Ziemniakowi jest w Polsce dobrze.

Długą drogę przejechała też rodzina Sikorów.

Historię rodziny Sikorów opowiadamy

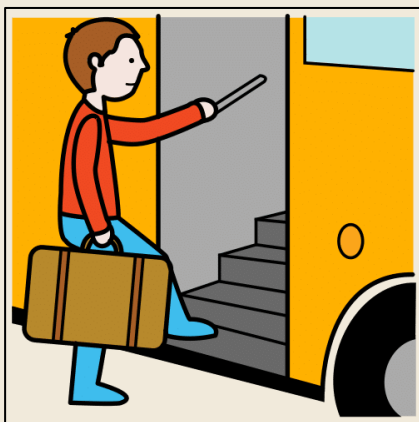
w kilku salach na wystawie.

W następnej sali zobaczysz

dom rodziny Sikorów.

Rodzina Sikorów mieszkała

w małej wsi pod Rzeszowem.

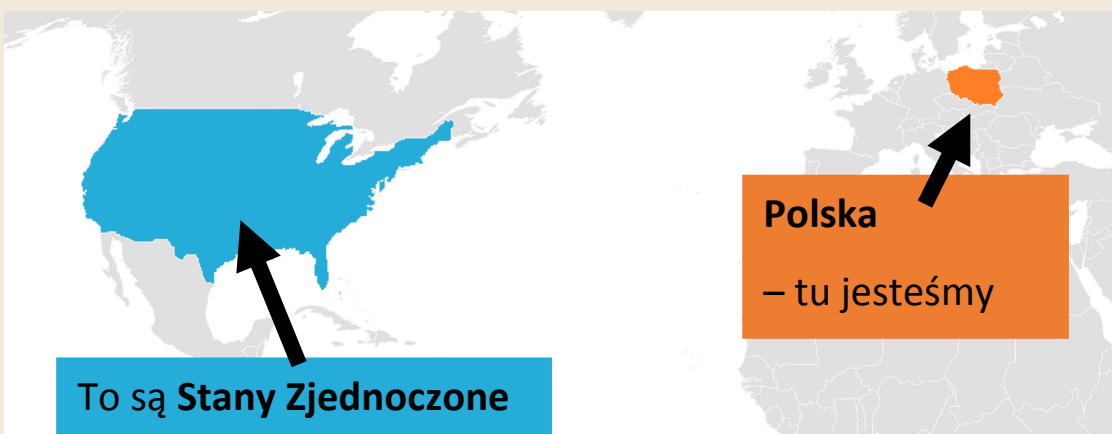

Rodzina Sikorów była bardzo biedna.

Rodzina Sikorów postanowiła

wyjechać do **Stanów Zjednoczonych**.

Stany Zjednoczone to kolejny daleki kraj:

To są Stany Zjednoczone

Polska

– tu jesteśmy

Wejź ze mną do domu rodziny Sikorów.

Na jednej ze ścian zobaczysz zdjęcie rodziny.

Obejrzyj chatę Sikorów.

Postuchaj odgłosów wsi.

Widzisz walizkę pod ścianą?

Usiadłem na niej.

Zastanawiam się, jak spakować walizkę w taką długą podróż.

Chcesz mi pomóc?

W skrzyni obok walizki stoją szablony z drewna.

Te szablony mają wycięte różne kształty.

Weź jeden szablon i włóż do walizki.

Potem znajdź w skrzyni przedmioty, które pasują do kształtów w szablonie.

Włóż te przedmioty do walizki i gotowe!

Walizka spakowana?

Możemy ruszać w daleką podróż
ze wsi pod Rzeszowem
do Stanów Zjednoczonych.

Przejdź do następnej sali.

Ta sala wygląda jak dworzec kolejowy.

Z dworca kolejowego w Rzeszowie Sikorowie
wyruszyli pociągiem do **Bremerhaven**.

Bremerhaven to miasto w **Niemczech**.

Niemcy to kraj obok Polski.

Zobaczysz ten kraj na mapie:

W tej sali znajdziesz mnie w jednej z walizek.

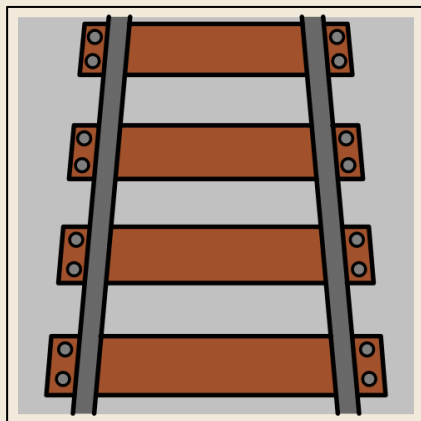
Znów mam dla Ciebie zadanie!

Pamiętasz? Rodzina Sikorów jechała pociągiem z **Rzeszowa**.

Pociąg powinien jechać przez **Wrocław**.

Wrocław to jedno z miast w Polsce.

Niestety zepsuły się tory.

Trzeba zmienić trasę pociągu.

Pomóż rodzinie Sikorów.

Znajdź inny sposób dojazdu do **Bremerhaven**.

Udało się? Możesz przejść do następnej sali.

Dojechaliśmy wspólnie do **Bremerhaven**.

Z tego miasta odpływały statki
do **Stanów Zjednoczonych**.

Teraz statki odpływają też z Gdyni.

W czasach rodziny Sikorów
nie było jeszcze portu w Gdyni.

Przed wypłynięciem

trzeba zapakować rzeczy na statek.

Spójrz w górę.

W takich workach kiedyś wkładano
bagażę na statek.

Znajdziesz mnie na podłodze pod workiem.

Zobacz, jak ładnie się ubrałem!

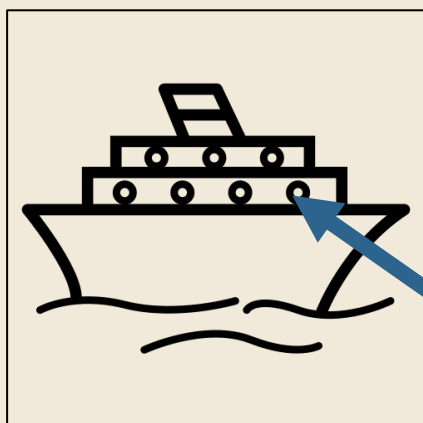
Czy kogoś Ci w tym stroju przypominam?

Gotowy?

To wejdźmy na statek.

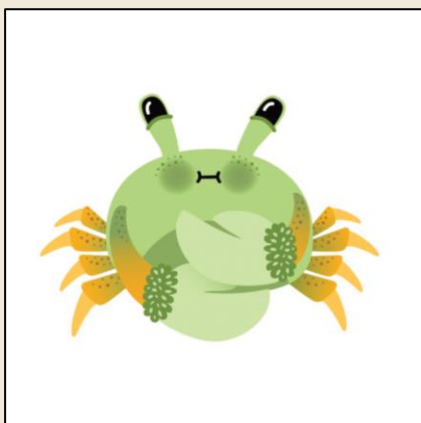
To jest wejście.

Jesteś już na pokładzie?

Znajdziesz mnie na ścianie
pod okrągłym oknem.

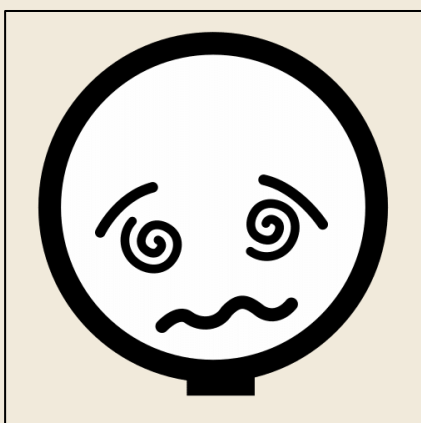
Takie okrągłe okna
na statku to **bulaje**.

Zobacz jak wyglądam.

Widzisz jaki jestem zielony?

Złapała mnie **choroba morska!**

Przez **chorobę morską**

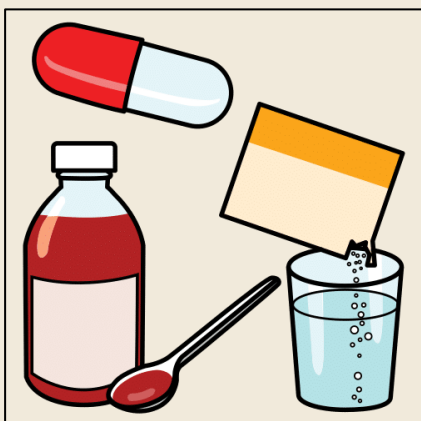
bardzo źle czuję się na statku.

Kręci mi się w głowie.

Chce mi się wymiotować.

Rodzina Sikorów też mogła

się źle czuć na statku.

Czytałem o różnych lekach,

ale nie wiem czy pomogą.

Czy znasz jakiś lek albo sposób

na taką chorobę?

Dziękuję za podpowiedzi!

Czuję się już lepiej.

Już dopływamy!

Każdy pasażer statku chciał zobaczyć
Statuę Wolności.

Statua Wolności to pomnik w **Nowym Jorku**
w **Stanach Zjednoczonych.**

Statua Wolności oznaczała koniec podróży.

Na ścianie zobaczysz duże **zdjęcie Statuy**
Wolności.

Pod zdjęciem jest model **Statuy Wolności.**

Możesz dotknąć tego modelu.

Pasażerowie ze statku
wysiedli w **Nowym Jorku**.

Przejdź do kolejnej sali.

Zobacz, jak wygląda **Nowy Jork**.

Nowy Jork to miasto
w **Stanach Zjednoczonych**.

To miasto robi wrażenie.

Rodzina Sikorów pierwszy raz
widziała tak wysokie budynki!

Przyjrzyj się zdjęciom miasta.

W tej sali zobaczysz mnie przy podłodze.

Mam ze sobą dwie walizki,
jak prawdziwy podróżnik!

Mam też dla Ciebie małe zadanie.

Spróbuj odczytać zadanie.

Możesz poprosić o pomoc kogoś dorosłego.

Rodzina Sikorów nie chciała
mieszkać w **Nowym Jorku**.

Rodzina ruszyła w dalszą podróż.

Przejdź do następnej sali.

Dowiesz się, czym Sikorowie podróżowali
po **Stanach Zjednoczonych**.

Jesteś już przy wagonie?

Obejrzyj zielony wagon pociągu.

Spróbuj mnie odnaleźć.

Trochę Ci podpowiem.

Na końcu wagonu znajdziesz schodki.

Widzisz mnie?

Jeśli możesz, wejdź na schodki.

Zajrzyj do środka wagonu.

Wystarczy, że spojrzysz w wizjery na ścianie.

Czy znajdziesz mnie na zdjęciach?

Rodzina Sikorów jechała w takim wagonie z **Nowego Jorku** do **Chicago**.

Chicago to inne miasto w **Stanach Zjednoczonych**.

W **Chicago** mieszkało dużo Polaków.

Niektórych z nich zobaczysz na dużych zdjęciach na ścianach.

W Chicago żegnamy się z rodziną Sikorów.

Sikorowie zamieszkali w tym mieście.

My wracamy do Polski.

Chcę Ci jeszcze dużo pokazać.

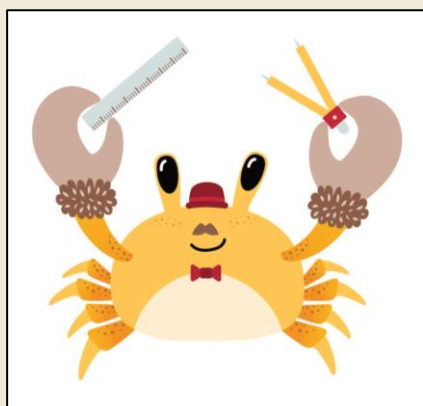
Przejdź do białej sali.

Widzisz tę salę na zdjęciu.

Znajdziesz mnie na słupie na środku sali.

Na tym słupie są też różne zdjęcia.

Popatrz, mam ze sobą linijkę i cyrkiel.

To dlatego, że przebrałem się za **architekta!**

Architekt to osoba, która projektuje budynki.

W tej sali pokażę Ci kilka budynków na zdjęciach.

Te budynki są w Gdyni.

Popatrz uważnie na zdjęcia.

Czy znasz któryś z tych budynków?

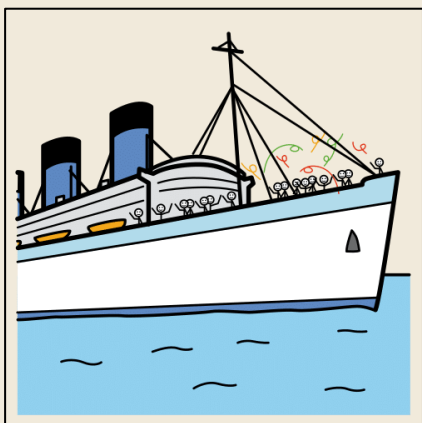

A może chcesz odpocząć?

Mam dla Ciebie wygodną poduszkę.

Na tej poduszce możesz usiąść albo się położyć.

Jeśli chcesz wejść na poduszkę, to zdejmij buty.

Czy wiesz, że kiedyś z Gdyni
można było dopłynąć
do **Stanów Zjednoczonych**?

Takie rejsy odbywały się pięknym,
dużym statkiem!

Przejdź do następnej sali.

Zobaczysz tam model takiego statku.

Już jesteś?

Widzisz jaki model statku jest potężny?

Ten statek nazywał się **MS Batory**.

MS Batory to **transatlantyk**.

Transatlantyki to duże statki,
które pływały do **Ameryki**.

Zapoznaj się z budową statku.

Na modelu statku
znajdziesz różne nazwy.

To nazwy części statku.

- **Rufa** to tył statku,
- **Bulaj** to okrągłe okno na statku,
- **Dziób** to przód statku,
- Z **komina** wydobywał się dym.

W tej sali znajdziesz mnie
na ścianie za statkiem.

Jestem przy schodach.

Tym razem przebrałem się za kelnera!

Opowiem Ci co **transatlantyki**
zabrały ze sobą w podróż.

Możesz poprosić dorosłego
o pomoc w czytaniu tekstu.

Potem zobaczymy się w sali,
w której są drzewa.

Widzisz przed sobą drzewa?

Wyglądają trochę jak las, prawda?

Ten las jest tutaj dlatego,
że trakcie wojny wielu Polaków
pracowało przy wycinaniu drzew.

Dlatego w tej sali usłyszysz
odgłos rąbania drewna.

Przejdź obok drzew do wagonu z drewna.

Znajdziesz mnie na ścianie tego wagonu.

Mam dla Ciebie kolejne zadanie.

Do wykonania zadania
potrzebna jest tablica z wypustkami.

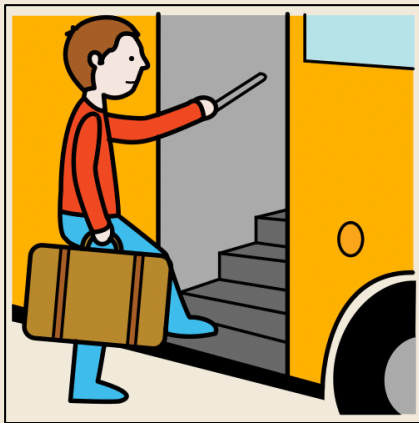
Widzisz tablicę na zdjęciu.

Na tej tablicy jest sznurek.

Oznacz sznurkiem na tej tablicy granice Polski.

Granice Polski nie zawsze były takie jak teraz.

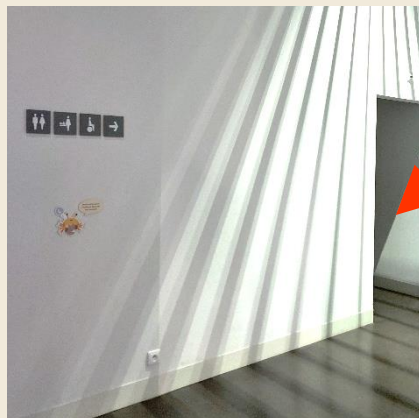
W przeszłości granice Polski się zmieniały.

Po każdej zmianie granic Polski, część Polaków znalazła się poza granicami kraju.

Niektórzy Polacy zostawiali swoje domy i przeprowadzali się, żeby cały czas mieszkać w Polsce.

Czasami podróżowali takim drewnianym wagonem.

Wieźli ze sobą wszystko co mieli.

Uwaga! Po wyjściu z sali z drewnianym pociągiem jest toaleta!

Jeśli chcesz skorzystać z toalety, to jest dobry moment.

Teraz idź do kolejnej sali.

W oddali widać okrągłe salki i dużo zdjęć.

Zatrzymaj się przy mapie świata na ścianie.

Czekam tutaj na Ciebie.

Chcesz poznać moją historię?

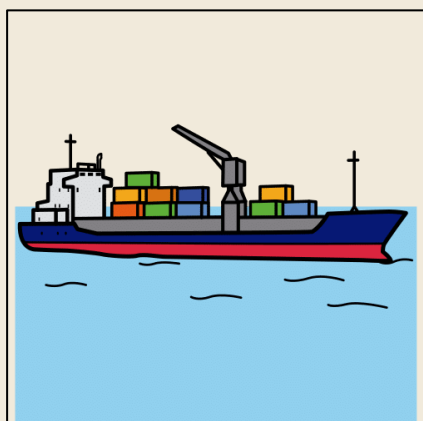
Ja też jestem **migrantem!**

Oznacza to, że też zmieniłem
swoje miejsce zamieszkania.

Nie zawsze mieszkałem w Morzu Bałtyckim.

Kiedyś mieszkałem w morzu w **Chinach**.

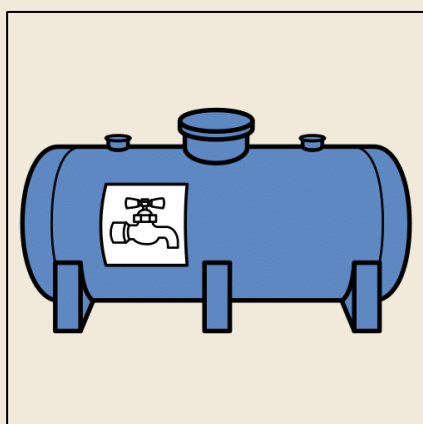
Chiny to kraj w Azji:

Razem z moimi braćmi i siostrami
przypadkiem trafiłem na statek.

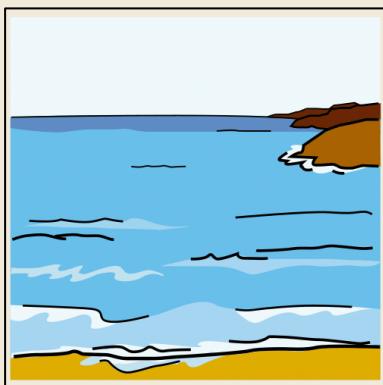
Płynęliśmy do Polski w **wodzie balastowej**.

Woda balastowa to zwykła woda.

Wodę balastową wlewa się
do specjalnych zbiorników.

Woda balastowa sprawia,
że statek ładnie płynie.

Przypadkowo zmieniłem
miejsce zamieszkania.

Podoba mi się tutaj.

Teraz mieszkam na stałe w polskim morzu.

Znasz już moją historię.

Teraz obejrzyj te małe salki ze zdjęciami.

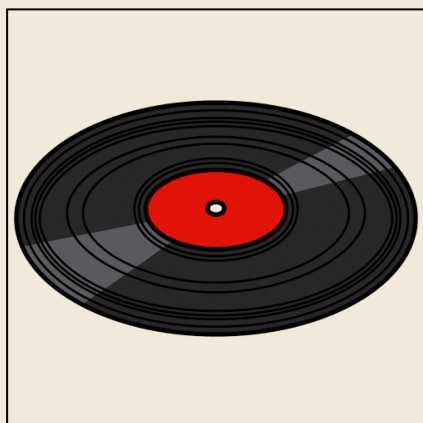

Znajdź mnie na podłodze.

Pokażę Ci kilka ciekawych miejsc.

Mnie bardzo podobają się
okładki **płyt winylowych**.

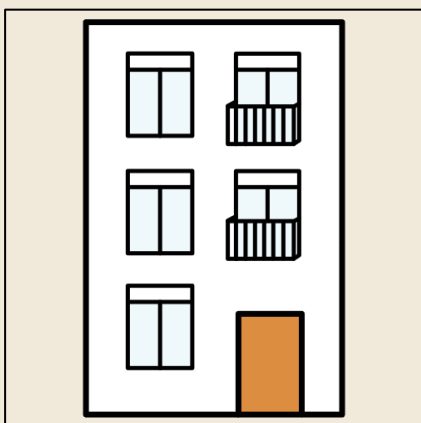
Wiesz, co to jest?

Płyty winylowe to takie czarne, duże płyty.

Na takich płytach nagrana jest muzyka.

Kiedyś takie płyty były bardzo popularne.

Chcę Ci pokazać życie mieszkańców pewnego bloku.

To bardzo interesujące.

Szukaj mnie w sali za szybą.

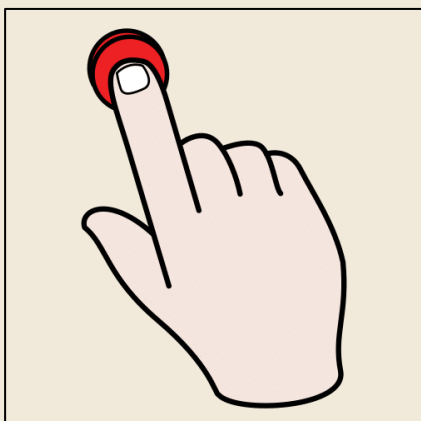
Szybę widzisz na zdjęciu.

Wejdź do tej sali.

W sali zobaczysz budynek.

Ten budynek ma kilka drzwi.

Naciśnij na drzwi, wtedy drzwi się otworzą.

Za drzwiami zobaczysz mieszkańców
budynku.

W jednej skrytce jest też stary telefon!

Możesz podnieść słuchawkę telefonu.

W słuchawce usłyszysz piosenki.

Te piosenki mogą znać Twoi rodzice.

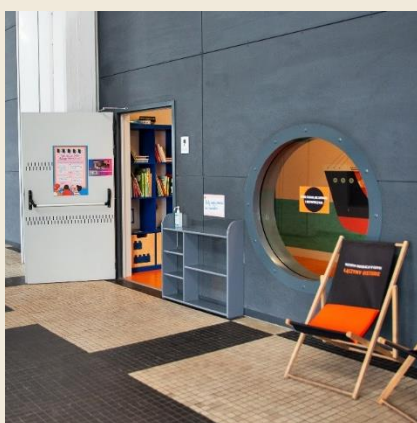
A Ty znasz jakąś piosenkę?

W budynku jest okrągłe okienko.

Przez okienko widać

Salę Małego Podróżnika.

Uwaga! Sala Małego Podróżnika
jest poza wystawą stałą.

Wejście do sali jest na korytarzu
przy dużych oknach.

W tej sali znajdziesz książki i zabawki.

To bardzo fajne miejsce!

Możesz później pójść do tej sali i się pobawić.

Teraz zapraszam Cię do kolejnej sali –
spotkamy się przy żółtym stole!

Znalazłeś mnie?

Wcześniej opowiadałem Ci
o rodzinie Sikorów.

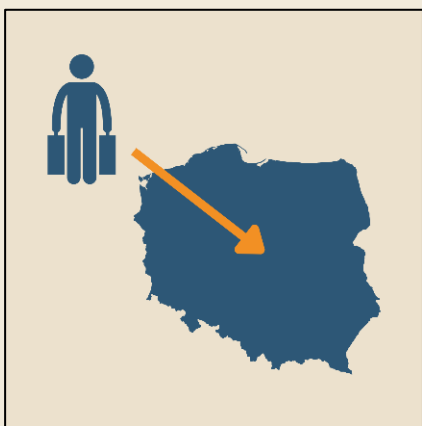
Pamiętasz ich?

Ta rodzina wyjechała z Polski
do Stanów Zjednoczonych.

Rodzina Sikorów to **emigranci**.

Emigranci to osoby, które wyprowadziły się
ze swojego kraju.

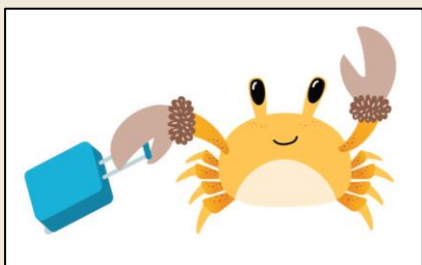
W Polsce można spotkać też **imigrantów**.

Imigranci to osoby, które przeprowadziły się **do Polski** z innych krajów.

Historie **imigrantów** pokazujemy na ekranach na stole.

Zapoznaj się z tymi historiami.

Może te osoby miały ze sobą takie walizki jak ja?

To koniec naszej podróży!

Dziękuję Ci za wspólne zwiedzanie.

Znajdziesz mnie na czarnej ścianie.

Znalazłeś?

Mam tu dla Ciebie ostatnie zadanie.

Czy znasz kogoś, kto wyjechał z Polski?

Kogoś, kto zamieszkał w innym kraju?

Jeśli znasz taką osobę,
to zapisz jej imię na karteczce.

Potem przyklej karteczkę do ściany.

Dziękuję!

Autorzy i Autorki

Autorkami ścieżki dla dzieci są:

- **Anna Pośluszna,**
- **Ludwika Radacka-Majek,**
- **Joanna Gożewska,**
- **Zuzanna Sakowska.**

Autorką tego przewodnika jest **Marta Otrębska.**

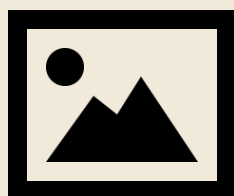
Przewodnik powstał z pomocą:

- **Barbary Milewskiej,**
- **uczniów i uczennic Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Gdyni.**

Zdjęcia i grafiki posiadają **teksty alternatywne.**

Teksty alternatywne pomagają osobom niewidomym poznać obrazy.

Zdjęcia i grafiki pochodzą:

- ze zbiorów Muzeum Emigracji w Gdyni,
- ze [zbiorów ARASAAC](#) – ich autorem jest Sergio Palao,
- z **Domeny Publicznej.**

W **Domenie Publicznej** są zdjęcia i grafiki,
których możesz używać za darmo.

Zdjęcia zrobili:

- **Łukasz Laskowski,**
- **Paulina Wielewicka,**
- **Marta Otrębska.**